

Entrevista a...

Núria Puig, directora de l'Observatori Català de l'Esport

Es una veu més que autoritzada en l'àmbit de la sociologia de l'esport, però ara volem que ens parli d'una nova realitat del nostre sistema esportiu, l'Observatori Català de l'Esport, que ella dirigeix i el qual ja ha fet un any de vida.

ALÈXIA PÉREZ I FRANCESC X. NAVARRO

-Ara hi ha observatoris de tot. ¿Són una moda?

-No sé si són una moda...

-Per què cal, doncs?

-Tothom necessita informació sobre el sistema esportiu a Catalunya. La informació existeix, però està dispersa i la idea de crear un organisme, que n'hem dit Observatori potser perquè som poc originals, és que ho aglutini, i crec que és una idea molt bona. Espero que cada vegada més la gent s'acostumi a fer-la servir. De fet, hi deu haver poques coses sobre l'esport a Catalunya respecte de les quals no donem informació. La feina que hem fet en aquest primer any ha estat espectacular. Podem fer la prova, si vols. Quants olímpics catalans hi ha? És una dada que està en un llibre, però si no en saps la referència exacta, no ho tens a l'abast; en canvi amb l'Observatori sí, i tantes altres coses. Un altre exemple: projectes esportius solidaris... N'hi ha quantitats! Doncs bé, ens

hem encarregat de trucar a totes les organitzacions que en duen a terme i ho tens resumit en una taula, només una amb adreces, telèfons...

-Per tant, una de les raons de l'Observatori, ¿és ser una mena de referent del sector?

-Jo diria més aviat que és un punt de trobada, una eina per a tothom.

-Quina és la diferència entre un observatori i la realització i acumulació d'estudis?

-L'Observatori fa estudis, però només del que s'ha observat que hi ha buits d'informació. Perquè t'he dit que hi ha molta informació de l'esport, però també en falta molta. Si vols saber quants clubs esportius hi ha a Catalunya..., encara ho sabràs aproximadament, perquè hi ha diversos registres i cap no coincideix, però si vols saber si tenen personal voluntari, la seva situació financera, si el nombre de socis augmenta o baixa, això ja no ho sabem. Per tant, s'haurà de fer un estudi sobre això. Un altre tema del qual sabem poca cosa: l'impacte econòmic de l'esport a Catalunya. És importantíssim. En altres països s'ha fet el càlcul, però nosaltres no sabem si és el 2,5% del PIB o quant.

-Com s'observa el sector? ¿A partir de les peticions formulades, o bé les iniciatives parteixen del mateix Observatori?

-Quan es va engegar l'Observatori per encàrrec de la Secretaria General de l'Esport, el primer que vam fer va ser convocar un seguit de persones expertes i assessores, entre els quals hi ha representants del COPLEFC, perquè ens ajudessin a configurar el que necessitava el sistema esportiu català. Ho expliquem al web <www.observatoridelesport.net>. O sigui, considerem sis dimensions, i ara estem rumiant si en caldria una altra: demanda; oferta; economia; formació, recerca i professions de l'esport; projecció exterior; i marc legal i política esportiva. Això no és una decisió nostra, sinó que vam fer una proposta, vam reunir les persones i vam anar-ho perfilant. En aquesta formulació queda reflectit el que la gent ens ha anat dient que configura el sistema esportiu català. També vull remarcar que qualsevol pot aportar dades a l'Observatori. Per exemple: sobre projectes esportius solidaris. Si resulta que treballes en una ONG amb activitat esportiva solidària, i veus que no surt a l'indicador corresponent, doncs només has d'omplir un formulari que trobaràs en el mateix lloc web i enviar-lo. Nosaltres de seguida ho incorporarem a la taula resum. Un altre bloc que se'ns escapa molt fàcilment és el de grans esdeveniments més enllà dels que apareixen als mitjans, com per exemple un campionat del món de petanca que es pugui fer a

Ara ja estem preparant la primera memòria de l'Observatori, que suposa la interpretació de la situació del sistema esportiu català

Barcelona o qualsevol altre. Cada vegada que hem intuït que hi havia temes dels quals era molt difícil centralitzar la informació, disposem d'aquests formularis interactius i la gent ens els envia. Després, tot i que l'ideal seria que ja anés directament a la taula corresponent, passen per un filtre, perquè pot passar que no segueixin els mateixos criteris nostres. De fet, el dia de la presentació de l'Observatori vam utilitzar una frase que resumeix la filosofia de l'Observatori i que ens

La filosofia de l'Observatori és ser una eina de tothom per a tothom

agrada: "l'Observatori és de tothom i per a tothom".

-Precisament volíem saber quins són els beneficiaris i els qui hi introdueixen informació...

-Nosaltres tenim l'encàrrec de ser el punt de trobada de tothom per enriquir el coneixement sobre el sistema esportiu. Tenim coses molt interessants, com per exemple un indicador sobre la projecció exterior de l'esport català, que a mi personalment m'agrada molt. Qui té premis i reconeixements en aquest àmbit? Per exemple, persones que tenen premi d'honor de l'esport català, premis de periodisme esportiu, els Premis d'*El Mundo Deportivo*, el Premi Nacional de l'Esport, el Premi President Companys, el Premi Príncep d'Astúries... Hi ha tota la informació del 2006. D'altra banda, anem posant tants <pdf> com calguin, de recerca, etc. Les coses més antigues, més o menys, ja es poden trobar, però el més nou, si no és aquí no es troba. Un altre cas: quins grups de recerca hi ha sobre ciències de l'esport a Catalunya? Aquí tens tots els que varen contestar a

la nostra demanda d'informació.

-Les altres facultats també hi tenen presència, doncs...

-Sí, totes són al Consell Assessor. Totes han nomenat un representant i hi opinen. Per exemple, sobre els grups de recerca, els tenim perquè ens hem adreçat al representant de cada universitat i ha estat aquesta persona qui ha fet la fitxa i l'ha enviada. Hi són totes, privades i públiques. És un organisme obert, però amb ordre, és clar. De l'equip d'experts i expertes, mentre no s'hi incorporin noves necessitats, ara no tenim previst que n'hi hagi més, perquè els existents fan molt bé la seva funció. Hem intentat que tothom hi estigui representat

-La transferència de la informació que es recopila, ¿es preveu només per mitjà de l'accés al web o per algun altre mitjà?

-Ara ja estem preparant la primera memòria de l'Observatori, que suposa la interpretació de la situació del sistema esportiu català. A més, hi haurà monografies; per exemple

www.observatoridelesport.net

aquest any farem una sobre els hàbits esportius a Catalunya de l'any 2005, i l'any que ve potser hi haurà l'estudi de clubs i el d'economia.

-Expliqueu-nos una mica el mètode de treball amb els experts.

-Nosaltres fèiem una primera estimació d'indicadors. Per dir un cas: sobre demanda i hàbits esportius cal posar participació, opinions, pràctica de competició, etc. Aleshores, els reuníem, i anàvem contrastant què era factible d'aconseguir, que tenia interès, què no... Els experts i expertes vénen a una reunió que intentem que mai superi les dues hores i els demanem que ens examinin, per dir-ho així. O sigui que mirem de facilitar-los molt la feina. Pel que fa al Consell Assessor, aquest any hem fet dues reunions i ja en tenim preparada una altra pel setembre. L'any passat, tant l'equip

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://www.observatoridelesport.net/>. The page header includes the INEFC logo and the text "Observatori Català de l'Esport" and "Generalitat de Catalunya". The main content area is divided into several sections:

- SOBRE L'OBSERVATORI**: A navigation menu with options like "DIMENSIONS", "Demanda: Hàbits i opinions", "Oferta: Organitzacions, activitats i espais", "Economia de l'esport", "Formació, recerca i professions de l'esport", "Projecció exterior de l'esport català", and "Marc legal i política esportiva".
- novetats**: A section for news, featuring "Benvinguts, benvingudes a l'Observatori Català de l'Esport" and "Nous indicadors".
- cercador**: A search bar with the text "Introdueixi la paraula que desitja cercar i premi el botó" and a "Cerca" button.

Entrevista a...

de persones expertes com el Consell Assessor ens varen ajudar molt i molt.

-Heu rebut moltes aportacions i informacions...

-Espontànies no. Ara, demanades sí. Tot el que hi ha és perquè hem trucat a la gent i ens ho han enviat. En general, el sistema de comunicació, gràcies al Consell Assessor i el Consell d'experts i expertes, ha anat molt bé. La gent ens ajuda; de vegades s'endarrereix, però és normal.

-¿Es pot parlar d'independència de criteris, de treball, de funcionament... de l'Observatori respecte de l'Administració?

-Sí, perquè hi ha tots aquests equips de gent que diem. I es pot preguntar a qui es vulgui sobre si els han censurat. Com a directora de l'Observatori, ningú no m'ha censurat res, al contrari, des de les instàncies del Govern no paren de donar-nos ànims i dir-nos que molt bé i endavant.

-L'avaluació del funcionament i de l'existència de l'Observatori vindrà donada per les memòries o d'alguna altra manera?

-Sí, per la memòria anual. I també tenim un control d'entrades al lloc web, i una cosa que va ser definitiva per augmentar el nombre de consultes va ser el butlletí. Només n'hem fet un, que va sortir el mes de juny, però ha suposat un abans i un després. Aquest butlletí, enllaçat amb l'Observatori, indica les novetats que hi hem introduït. Aquesta publicació electrònica ha funcionat millor que tots els tríptics de difusió. En una setmana es va duplicar el nombre de consultes.

-Dues coses pràctiques de l'Observatori interessants de consultar per als llicenciats en CAFE...

-I tant!... Així, d'una manera ràpida: com a professor o professora i per ajudar l'alumnat en el treball de recerca de batxillerat, cal dir que hi

tenen tota la informació que vulguin, sobre les professions existents, els practicants, les audiències de programes esportius per la ràdio, per la televisió, etc. D'un ús més particular: conèixer els àmbits d'inserció de les professions del sector. No totes són per a gent amb llicenciatura, és clar, n'hi ha que demanen titulacions inferiors, però en qualsevol cas dóna idea d'on es pot treballar. De vegades la gent no s'imagina la quantitat d'àmbits de treball als quals poden accedir.

-Què et va empènyer a dirigir l'Observatori?

-L'Andreu Camps hi té molt a veure. Ens va animar molt, tant a mi com a la Susanna Montserrat, tot i que després ella no ha pogut continuar. Era un projecte en què hi creia molt, i també la Generalitat; en Manuel Ibern, moltíssim. En el seu moment es va obrir una convocatòria i pel fet de ser del meu àmbit de treball, la sociologia i la recerca social, m'hi vaig anar veient embolicada a poc a poc, però volent, és clar, i sobretot amb molt de suport. En vam estar parlant, i comentant com ens agradaria que s'estructurés, disposar d'un equip... M'ho han posat tot molt fàcil.

-¿Era un repte...?

-Al principi jo tenia por, i era un repte, però ara ja és una realitat. I ja sabem que ho podem fer. De debò que les institucions ens hi han ajudat molt. S'ha de dir. L'Observatori van dir que el volien fer, i hi van posar diners i suport.

-O sigui que hi ha una estructura i un equip amb cara i ulls.

-Molt, i a més, tant pel Consell Assessor com pels experts i expertes, la gent s'hi ha apuntat de seguida. Pensa que era tan senzill com enviar una carta demanant-ho i n'obteníem una resposta afirmativa immediata, com també ha estat en el cas del COPLEFC.

-Com a sociòloga de l'esport, quines creieu que són les grans tendències de futur del sector?

-Un sector molt diversificat, que demana molt la iniciativa de cadascú, en què ja no es troba feina pel simple fet de tenir un títol. Hi ha una idea del Manuel Castells que m'agrada: la gent, en el mercat de treball actual, ha de ser capaç de crear valor. Per tant, quan ets capaç de crear-ne, tot va rodat. Tenim un mercat de treball molt innovador, molt ric, almenys a Catalunya, cosa que no es produeix en altres llocs de l'Estat. Hi ha molt espai per a la innovació, per a la creació i per treballar-s'ho un mateix.

-¿I alguna amenaça, alguna ombra en el futur?

-De coses negatives també n'hi ha. No em dedico a prospectiva, però de moment ningú no ha posat l'alarma que la nostra economia s'aturi; hi ha la bombolla immobiliària, però del sector serveis i en aquest el triangle "turisme, esport i lleure" de moment no s'atura. Mentre la gent visqui bé, invertiran en turisme, esport i lleure, i aquests cada vegada van més lligats. En aquest sentit, jo crec que la cosa va molt bé. ¿Les amenaces? Sí que és cert que en aquesta desregulació del mercat de treball en què la individualitat i la iniciativa és important, es generen situacions personals dures. El mercat de treball actual és molt traïdor, pot donar lloc a situacions boníssimes i a situacions dolentes, no ho podem ignorar. Ara bé, jo que sempre m'he dedicat a estudis de gent amb llicenciatura, sí que puc dir que qui surt ben parat de situacions difícils són les persones que tenen formacions superiors, bones formacions superiors. ¿Costat positiu pensant en el COPLEFC? Doncs que, en principi, les titulacions superiors en situacions de mercats complexos, no en diria "dolents", tenen més capacitat per sortir-se'n. Però s'ha de dir que és un mercat molt traïdor i cruel, moltes vegades.

NÚRIA PUIG I BARATA

És catedràtica de Sociologia de l'Esport de l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC) a Barcelona. És doctora en Sociologie de la Connaissance (Universitat de Paris VII, 1980; títol homologat pel Ministro de Educación el 1990 pel de Doctora en Ciencias Políticas y Sociología, sección Sociología) i en Filosofia i Ciències de l'Educació (Universitat de Barcelona, 1993).

Les seves àrees principals de recerca són: demografia de la participació esportiva, socialització (gènere, joves, immigració, esportistes d'alt nivell...), sociologia de les emocions esportives, organitzacions esportives i esport i territori.

Ha estat professora convidada a les universitats René Descartes, Paris V (França), Claude Bernard-Lyon I (França), Pedagogical University of Tallin (Estònia), Universität Hamburg (Alemanya), Universidad Nacional Autónoma de Nicaragua (UNAN) a León (Nicaragua), Instituto Superior de Educación Física de Montevideo (Uruguai) i Universidad Metropolitana de Santiago de Chile (Xile). A més, col·labora regularment amb els programes de formació en gestió esportiva de Solidaritat Olímpica del Comitè Olímpic Internacional.

És membre dels consells assessors de diverses revistes en Ciències de l'Esport (*Apunts. Educació Física i Esports; Motricidad Humana; Sciences et Techniques des Activités Physiques et Sportives*), de la International Sociology of Sport Association (ISSA) i de l'Asociación Española de Investigación Social Aplicada al Deporte (AEISAD).

Va pertànyer a l'equip espanyol d'esquí alpí (1968-1971) i al Comitè Olímpic Español (1979-1983). L'any 2006 li va ser atorgat l'ingrés a la Real Orden del Mérito Deportivo, categoria medalla de bronze, del Consejo Superior de Deportes.

OBSERVATORI CATALÀ DE L'ESPORT

La informació que ofereix l'Observatori Català de l'Esport està agrupada en tres categories jeràrquiques: dimensions, subdimensions i indicadors. Aquestes són les dimensions que defineixen el sistema esportiu català.

-Demanda: hàbits i opinions. Inclou tota la informació sobre comportaments esportius dels diversos col·lectius (índex de pràctica, freqüència, tipus d'activitats practicades, hàbits de consum, etc.) i les opinions de la població en l'entorn de l'esport, tant si es tracta de persones que practiquen com si no.

-Oferta: organitzacions, activitats i espais. S'hi agrupa tot el que les persones necessiten per a l'esport. També s'hi inclouen les organitzacions associatives, les públiques i les comercials. Pel seu caire específic, també hi ha uns apartats sobre grans esdeveniments esportius i esport en edat escolar.

-Economia de l'esport. En aquesta dimensió apareix la informació que aporta coneixement sobre l'impacte de l'esport en la nostra societat.

-Formació: recerca i professions de l'esport. Dóna cabuda als estudis de formació existents, als nous grups de recerca i als nombrosos llocs de treball que apareixen.

-Projecció exterior de l'esport català. En aquesta dimensió es pot conèixer el resultat de les actuacions dels esportistes catalans i altres persones relacionades amb l'esport més enllà del nostre país. I alhora, hi queden recollides les actuacions dels organismes forans a casa nostra.

-Marc legal i política esportiva. Permet saber quins són els textos legals que afecten el sistema esportiu català, a més del conjunt dels programes, les declaracions i altres documents dels diversos partits polítics.

